

PEYGAMBER SAS EFENDİMİZ'İN BAZI HALLERİ*

*Eüzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm.
Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.*

*El-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn... Alâ külli hâ-
lin ve fî külli hîn... Ve's-salâtu ve's-selâmü alâ
seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîn... Tabîb-i kulûbinâ
ve şefî-i zünûbinâ muhammedini'l-mustafâ...
Ve âlihî, ve sahibihî ve men tebiahû bi-ihsânin
ecmaîn ...*

*Emmâ ba'du fa'lemû eyyühe'l-ihvân, feinne
efdale'l-hadîsi kitâbu'llâh, ve efdale'l-hedyi
hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llâhu aley-
hi ve sellem... Ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ,
ve külle muhdesetin bid'ah, ve külle bid'atin
dalâleh, ve külle dalâletin ve sâhibehâ fî'n-
nâr... Ve bi's-senedi'l-muttasılı ile'n-nebiyyi
salla'llâhu aleyhi ve selleme ennehû kâl:*

*Ve kâne'n-nebiyyü sallallâhu 'aleyhi ve selleme
kemâ revâhü'ssahâbetü:*

كَانَ إِذَا جَرَى بِهِ الضَّحِكُ وَضَعَ يَدَهُ عَلَى فِيهِ

(البغوى عن والد مرة)

RE. 529/11 (*Kâne izâ cerâ bihi'd-dıhkü, vadaa
yedehu alâ fîhi.*) *Sadaka rasûlü'llâh, fî mâ kâl,
ev kemâ kâl.*

Aziz ve muhterem kardeşlerimiz!

Allah-u Teâlâ Hazretleri cümlelerimizden razı

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

olsun. Allah'ın selâmı, rahmeti, bereketi, ihsanı ve ikramı dünyada ve âhirette üzerinizde olsun. Rabbimiz iki cihanda cümlelerinizi mes'ud ve bahtiyar eylesin.

Peygamber SAS Efendimiz'in mübarek hadîs-i şerîflerinden ve Peygamber Efendimiz'in âdet-i seniyyesi olan şeylerin okunmasından ve izahından bazı rivayetleri size nakledeceğiz, izah etmeye çalışacağız.

Bu hadîs-i şerîflerin okunmasına ve izah edilmesine başlamazdan önce, Peygamber Efendimiz Muhammed-i Mustafâ Hazretlerine bağlılığımızın, sevgimizin, saygımızın, bir nişanesi olmak ve rûh-ı pâkine takdim kılınmak üzere; ve onun cümle âlinin, ashabının, etbainin, ahbabının ruhlarına hediye olmak üzere; sâir enbiyâ ve mürselîn ve cümle evliyâullah ve mukarrabînin ruhlarına ve hâsseten Ümmet-i Muhammed'in müşidleri olan ulemâ-i muhakkikîn verese-i nebî sâdât ve meşâyih-i turuk-ı âliyyemizin ruhlarına hediye olsun diye;

Bu hadîs-i şerifleri bize kadar nakil ve rivayet eylemiş bulunan bütün hadis alimlerinin ve râvilerin ruhlarına; ve eseri te'lif eylemiş olan Gümüşhaneli Ahmed Ziyâüddin Hocamızın ve kendisinden feyiz aldığımız Hocamız Mehmed Zâhid-i Bursevî'nin ruhlarına hediye olsun diye;

Bu beldeleri fetheden fatihlerin, Fâtih Sultan Mehmed Hanın, şehidlerin, gazilerin, mücahidlerin ruhlarına hediye olsun diye; bu beldeyi düşmanlardan korumuş ve temizlemiş

olan mübareklerin ruhlarına hediye olsun diye;
Cümle hayır ve hasenât sahiplerinin ve bilhassa
içinde toplanıp, ibadet edip hadis-i şerifleri
okuduğumuz şu caminin bânîsi İskender Paşa
Hazretlerinin ve tekrar tekrar tamir ve tevsî
eyleyenlerin kendilerinin ve geçmişlerinin
ruhları için;

Ve nihayet uzaktan ve yakından bu hadîs-i
şerîfleri dinlemek üzere gelmiş olan siz
mübarek kardeşlerimizin ahirete göçmüş bütün
sevdiklerinin ve yakınlarının ruhları için;

Biz yaşayan müslümanların da Rabbimizin
rızasına uygun ömür sürüp, sünnet-i seniyye-yi
Nebevî'ye temessük eyleyip, Kur'ân-ı Kerîm'in
yolunda yürüyüp, Rabbimizin rızasına vâsıl olup,
cennetiyle ve cemâliyle müşerref olmamız
için bir Fâtîha, üç İhlâs- ı şerîf okuyalım, öyle
başlayalım! Buyurun:

a. Gülerken Eliyle Ağzını Kapatırdı

Okuduğumuz rivayetler *Râmûzü'l-Ehâdîs* isimli
hadis kitabının 529. sayfasındaki 11. rivayet ve
devamıdır. Bunlar da sahâbe-i kiramdan rivayet
edilmiş, Peygamber Efendimiz'in şemâilini,
ahlâkını, âdetlerini, hareket tarzını, huylarını
gösteren rivayetlerdir. Onun için hadîs-i
şerîflerin arkasına Peygamber Efendimiz'in hâli,
hayatı belli olsun diye Gümüşhaneli Hocamız
ayrıca toplu olarak kaydetmiş.

Allah şefaathlerine erdirsin... Bu 11. rivayet
şöyle:¹

¹ Dûlâbî, *el-Künâ ve'l-Esmâ*, c.II, s.321, no:388; Yezid ibn-i Mürre

كَانَ إِذَا جَرَى بِهِ الضَّحِكُ وَضَعَ يَدَهُ عَلَى فِيهِ

(البغوى عن والد مرة)

RE. 529/11 (*Kâne izâ cerâ bihi'd-dahikü, vadaa yedehu alâ fîhi.*)

(*Kâne izâ cerâ bihi'd-dahikü*) “Peygamber Efendimiz’e gülmek tuttuğu, yani kendisine gülme arzusu geldiği zaman, gülecek bir durum olduğunda, (*vadaa yedehu alâ fîhi*) elini ağzına koyardı.” Yani şöyle...

Demek ki o dedelerimizin, ninelerimizin böyle gülerken ellerini ağızlarına koyması, Peygamber Efendimiz’in âdetindenmiş. Bunu ondan yapıyorlarmış, öyle anlaşılıyor.

Peygamber SAS Efendimiz güldüğü zaman kahkaha ile, gürültülü patırtılı bir tarzda gülmezdi. Gülüşü tebessüm tarzında idi. Ve ağzını da böyle eliyle kapatarak edepli, zarif tarzda tebessüm ederek gülerdi. Böyle kendisinden uzun boylu, gürültülü patırtılı kahkaha filan çıkmamıştı. Gülüşü tebessüm tarzındaydı.

b. Sevindiği Zaman Şükür İçin Secde Ederdi

İbn-i Mâce'nin Ebî Bekre RA'dan rivayeti şöyle:²

babasından.

Kenzü'l-Ummâl, c.VII, s.140, no:18395; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.342, no:2392; *Câmiü's-Sağîr*, c.II, s.184, no:6635.

² İbn-i Mâce, *Sünen*, c.IV, s.308, no:1384; Hâkim, *Müstedrek*, c.I, s.411, no:1025; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.370, Dâra Kutnî, *Sünen*, c.I, s.410, no:2; Ebû Bekre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VII, s.139, no:18393.

كَانَ إِذَا جَاءَهُ أَمْرٌ يُسْرُبُهُ خَرَّ سَاجِدًا شُكْرًا لِلَّهِ
تَعَالَى

(د. ه. عن أبي بكر)

RE. 529/12 (*Kâne câehû emrun yüserru bihî, harre sâciden şükren li'llâhi.*)

(*Kâne câehû emrun yessiruhû bihî*) “Kendisine başına sevinç verici bir iş geldiği, sevindirici bir olayla karşılaştığı, sevindiği zaman, karşılaştığı iş onu memnun ettiği zaman, (*harre sâciden şükren li'llâhi.*) Allah’a şükür sadedinde, şükretmek maksadıyla secdeye kapanırdı.”

O sevinçli şey başına geldi, iş oldu, muvaffak oldu veyahut iyi bir durum meydana geldi diye sevincinden Allah’a şükür olsun diye secdeye kapanırdı.

Demek ki namazın dışında da Peygamber Efendimiz’in secde ettiğini böylece duymuş oluyorsunuz. Namazın dışında, tek bir secde olarak secdeye kapanıp, “Çok şükür yâ Rabbi!” diye secde etmek de varmış demek ki.

Mesela duyarız bazen, bir mülteci sınırı geçmiş, Türk topraklarına gelmiş;

“—Oh el-hamdü lillâh, sağ salim müslüman diyarına eriştim.” diye hemen secdeye kapanmış.

Tamam. Veya bir şampiyon kazanıyor, muvaffak oluyor, hemen sevincinden secdeye kapanıyor.

Demek ki bunlar da Peygamber Efendimiz’in

âdet-i seniyyelerindenmiş. Peygamber Efendimiz, kendisini sevindiren bir durumla karşılaştığı zaman yere secde ederdi. Şükren, Allah’a şükrolsun diye... Sevincini Allah-u Teâlâ Hazretleri’ne şükrederek, secde ederek ifade ederdi.

c. Toplantıdan Kalkarken İstiğfar Ederdi

İbnü’s-Sinnî, Ebû İmâme RA’dan şöyle rivayet etmiş:³

كَانَ إِذَا جَلَسَ مَجْلِسًا فَأَرَادَ أَنْ يَقُومَ اسْتَغْفَرَ اللَّهَ
عَشْرًا إِلَى خَمْسٍ عَشْرَةَ

(ابن السنى عن أبى أمامة)

RE. 529/13 (*Kâne izâ celese meclisen, feerâde en yekûme, istağfera’llàhe aşren ilâ hamse aşrete.*)

(*Kâne izâ celese meclisen, feerâde en yekûme*)
“Peygamber SAS Efendimiz bir yere oturup bir müddet toplantı halinde olduktan sonra kalkmak isterse...”

Meclis, toplantı bitti, yani meclis dediğimiz illa böyle masalı sandalyeli filan manasına değil, meclis oturum demektir. Biz de şimdi şu anda bir oturum, bir meclis halindeyiz; toplanmışız. Meclis, toplantı demektir.

“Peygamber SAS Efendimiz bir oturum, bir toplantıdan kalkmayı murat ettiği zaman, (*istağfera’llàhe aşren ilâ hamse aşrete*) 10’dan

³ İbn-i Adiy, *Kâmil fi’d-Duafâ*, c.II, s.135; Ebû Ümâme RA’dan. *Câmiü’s-Sağîr*, c.II, s.184, no:6636.

15 defaya kadar *Estağfiru'llàh, Estağfiru'llàh, Estağfiru'llàh...* diye istiğfar eylerlerdi.

Peygamber SAS'ın âdet-i seniyyesi buydu.

d. Toplantının Keffareti Olan Dua

Bir başka hadîs-i şerîften biliyoruz, geçtiğimiz haftalarda

okunmuştu. Peygamber SAS şöyle diyordu:⁴

كَفَّارَةُ الْمَجْلِسِ أَنْ يَقُولَ الْعَبْدُ سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ
وَبِحَمْدِكَ أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ وَحْدَكَ لَا
شَرِيكَ لَكَ أَسْتَغْفِرُكَ وَأَتُوبُ إِلَيْكَ

(طب. عن ابن مسعود)

(*Keffâretü'l-meclisi en yekûle'l-abdü*) “Bir meclisin, bir oturumun keffâreti, toplantıdan kalkarken kulun şöyle demesidir:

(*Sübhâneke'llàhümme ve bi-hamdike, eşhedü en lâ ilâhe illâ ente, vahdeke lâ şerîke leke, estağfiruke ve etûbü ileyke*)

(*Sübhâneke'llàhümme ve bi-hamdike*) “Yâ Rabbi! Seni her türlü noksandan tenzih ederim, her bakımdan tam, her bakımdan kâmil, her işin güzel yâ Rabbi!”

⁴ Taberani, *Mu'cemü'l-Kebir*, c.X, s.164, no:10333; Taberani, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.II, s.54, no:1227; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.X, s.207, no:17162; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.VII, s.240; Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IX, s.141, no:25417; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.XV, s.301, no:15538.

(*Eşhedü en lâ ilâhe illâ ente*) “Şehadet ederim ki senden gayri mâbud yoktur, ancak sen varsın. (*Vahdeke lâ şerîke leke*) Sen bir teksin; şerîkin, nazîrin yoktur.”

(*Estağfiruke ve etûbüileyke*) Sanakusurlarımdan, kabahatlerimden, günahlarımdan dolayı istiğfar ederim, afv u mağfiret talep ederim ve sana tevbe ve rücu ederim, sana dönerim, sana sığınırım yâ Rabbi!” demiş oluyor.

Demek ki böyle bir dua da Peygamber Efendimiz’den rivayet edilmiş. Siz de bunu duyup ezberleyin çünkü Peygamber Efendimiz’in yaptığı duadır:

سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ
وَحْدَكَ لَا شَرِيكَ لَكَ أَسْتَغْفِرُكَ وَأَتُوبُ إِلَيْكَ

(*Sübhâneke’llâhümme ve bi-hamdike, eşhedü en lâ ilâhe illâ ente, vahdeke lâ şerîke leke, estağfiruke ve etûbüileyke*)

Kolay bir dua... Bunu böyle söylemek, o mecliste yapılan kusurların, hataların, konuşmalarda Allah’ın hoşuna gitmeyecek, razı gelmeyeceği bir şeyler olmuşsa onların kefareti oluyor. O meclisin, o oturumun, o toplantının içindeki nâhoş sözlerin, düşüncelerin, yanlış işlerin, dinî bakımından kusurlu olan şeylerin affına sebep oluyor böyle bir şey.

Tabii biz otururuz. Oturduğumuz zaman, İslâm’ı iyi bilmediğimiz için bizim işimiz daha büyük kusurlu olur. Dedelerimiz yine gıybet dikkat ederlermiş, “Aman gıybet olmasın.” deyip

yalan dolan söylememeye, zamanlarını doğru geçirmeye dikkat ederlermiş. Sahâbe-i kirâm da dikkat ederlermiş.

Öyle titiz insanlar ki mübarekler... Eh, ona rağmen yine belki bir kusur, bir gaflet, bir eksiklik vardır diye tevbe ve istiğfar ediliyor. Buradaki rivayette de Peygamber Efendimiz'in 10-15 defa (*Estağfiru'llah*), yani, "Affet yâ Rabbi, bağışla yâ Rabbi!" dediğini öğreniyoruz.

Mübarek Peygamber Efendimiz'in her sözü hikmet, her sözü Allah'ın rızasına uygun, her işi mükemmel, her hâli güzel iken ve uyku için gözlerini kapattığı zaman bile kalbi uyumazken, önüne baktığı zaman bile ardını görürken, peygamberlik vasıfları olarak olağanüstü güzelliklere ve sıfatlara sahipken, o da kalkıyor 10-15 defa (*Estağfiru'llah*) "Affet yâ Rabbi..." diyor.

Büyüklerin mes'uliyetleri de büyük olur, bir anlık bir gaflet bile olsa... Evliyâullahtan bir tanesinin sözünü hatırlattı bana bu sözlerim:

"—Rasûlullah SAS Efendimiz'in mübarek siması gözümün önünden bir an kaybolursa, kendimi mü'min saymam!" diyor.

Kim diyor bunu?

Peygamber Efendimiz'den kaç asır sonra yaşamış bir velî söylüyor bunu. Yani zamanında onu görmüş bir kimse söylemiyor, kaç asır sonra yaşamış bir velî söylüyor. Demek ki mânevî bakımdan ilerlemiş, gönül gözü açılmış, Rasûlullah Efendimiz'de fânî olma makamına, *fenâ fi'r-rasûl* makamına ermiş. Rasûlallah SAS Efen-

dimiz'in mânevî bakımdan ruhaniyetiyle irtibat kurmaya ve onun huzurunda olmaya muvafak olmuş, her zaman Resûlullah Efendimiz'in mübarek siması karşısında, Resûlullah Efendimiz'in siması gözünden biraz silinse, "Böyle Müslümanlık mı olur!" diye kendisini müslüman saymıyor. O mübareklerin hali öyle.

Biz rüyada bir defa adını duysak, cemalini görsek bayram ediyoruz, titriyoruz, uykudan heyecanla uyanıyoruz, saatlerce heyecanımız geçmiyor. O mübarekler ise bir an kayboldu, "Kendimi müslüman saymam!" diyor. Anlayın ki ne ileri müslümanlar var, anlayın ki bizim daha yürüyecek ne kadar yolumuz var, yapılacak ne kadar işimiz var.

Peygamber Efendimiz devamlı peygamberlik hizmetinde. Devamlı o hizmeti yapıyor ama, "Ya hizmeti Rabbimin hoşuna gidecek tarzda yapamadıysam?" diye endişe ettiğinden *Estağfiru'llah* diyor. Evet, tebliğini yaptı, sözünü söyledi, irşat vazifesini sağlam bir şekilde yaptı ama yine de belki güzel yapamadışımdır diye *Estağfiru'llah* diyor.

Hele bizler, yani bu durumda bizim ne yapmamız lazım?

Herhalde her meclisten, oturumdan, toplantıdan sonra bir kenara çekilip artık 20 rekât mı, 50 rekât mı, 100 rekât mı namaz kılmamız lâzım! Saatlerce hüngür hüngür ağlamamız lazım. Yüzlerce, binlerce *Estağfiru'llah* dememiz lazım.

Çünkü bizim meclise girişimizden, toplu oturu-

ma katılımımızdan çıkışımıza kadar ve içerdeki sohbeta kadar birbirimize karşı tavrımız, oturmamız, kalkmamız her şeyimiz hata... Gıybetten kurtulamıyoruz. Girerken selâm vermeyiz, çıkarken kardeşimizin hatırını kollamayız. O konuşurken onun sözünü kesmemek hadîs-i şerîfte tavsiye ediliyor, ona uymayız. Bir gürültü bir patırtı...

Geçen gün televizyonda şu başörtülü kızların hali nasıl olacak diye bizim toplantı vardı, güç belâ yetiştik sonlarına... E baktım koca profesör, YÖK başkanlığında vazifeli, oturumun başkanı ile birlikte, ne o bırakıyor sözü ne ötekisi bırakıyor. İki birden dır dır dır, vır vır vır... Hacivat karagöz oyunu gibi. İki birden konuşuyor, ikisi de kesmiyor. Halbuki nezaketen birisi konuşmaya başlayınca, ötekisinin durması lazım!

Profesör konuşuyordu, ötekisi başkan. Başkan olduğu için, o bir şey söyleyince profesörün derhal duraklaması lazım. Çünkü bu oturumun başkanı o. Evet YÖK'te onun makamı daha yüksek olabilir ama o oturumu idare ediyor, saatine bakıyor. Saatine bakıyor, konuşmacılara da verdiği müddet bitti. Ötekisi konuşsa haksızlık olacak. Onu kesmek istiyor. Fakat o bir taraftan konuşuyor, o bir taraftan konuşuyor. Güldüm yani. Güldüm. Sohbetin adabına uyamıyorlar. İki birden, bir müddet Hint horozları gibi karşı karşıya atıştılar.

İslâmî âdâb nasıl olacak?

İslâmî âdâbda kardeşin sözü bitmeden sözü

kesilmeyecek. Onun için bazıları; “Afedersin, sözünüzü kestim ama...” filan diyorlar. Hatasını bilerek, bazen bir müdahale etmek gerektiği zaman öyle diyorlar. Tabii bunlar nezaket, fazilet kaidesi...

Bir de doğrudan doğruya ağdalı, koyu koyu günah olanlar var. Gıybet, iftira ediyorsun, yalan söylüyorsun. Veya meclisin kendisi, oturumun kendisi kumar, içki meclisi veyahut daha başka bir eğlence meclisi. Oturmuş gazinoda veyahut bir başka eğlence yerinde, o yukarıdan aşağıya günah olmuş oluyor. Allah hepimize güzel edepler nasip eylesin... Vaktimizi gafletle geçirmemeyi nasip etsin...

Peygamber SAS Efendimiz’in tevazunu görüyorsunuz. Çok büyük bir insan! Çok büyük bir insan fakat ne kadar mütevazı. İnsanların en büyüğü, Allah’ın en sevgili kulu fakat tevazudan yine vazgeçmiyor. Yani, “Affet yâ Rabbi! Tevbe yâ Rabbi...” diye her an tevazuda... O mübarek kandil gecelerinde ayakları şişinceye kadar namaz kılıyor. Bir secdeye kapanıyor, saatlerce duruyor. Secde kulun Allah’a en yakın olduğu zaman. Gece yarısına kadar bir secdesi devam ediyor, bir kalkıyor secdeden, bir daha secdeye varıyor, sabah namaz vaktine kadar ikinci secdesi sürüyor. Hz. Âişe Validemiz meraklanıyor. “Acaba öldü de ondan mı böyle hiç kıpırdamadan kalıyor?” diye, ayağını tutuyor, kıpırdayınca canlı olduğunu anlıyor. “—Anam babam sana feda olsun ey Allah’ın Rasûlü! Niye bu kadar kendini hırpalarcasına

ibadet ediyorsun?” diye kendisine sorulunca:⁵

أَفَلَا أَكُونُ عَبْدًا شَكُورًا

(خ.م. عن عائشة)

(*Efelâ ekûnü abden şekûrâ*) diye cevap veriyor. “Madem bana Allah çok yüksek makamlar vermiş, ben de Allah’a çok şükür edici bir kul olmayayım mı? Madem O bana o güzel makamları vermiş ben de ona şükür için bunu yapıyorum.” demiş oluyor.

Bizim de toplantılarda ilk dikkat edeceğimiz şey, toplantıların hayırlı toplantı olması, şerli

⁵ Müslim, *Sahîh*, c.IV, s.2172, no:2820; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.VI, s.115, no:24888; Taberânî, *Mu’cemü’s-Sağîr*, c.I, s.128, no:190; Beyhakî, *Sünenü’l-Kübrâ*, c.VII, s.39, no:13053; Hz. Aişe RA’dan.

Ayrıca aynı konuda: Buhârî, *Sahîh*, c.IV, s.1830, no:4556; Müslim, *Sahîh*, c.IV, s.2171, no:2819; Tirmizî, *Sünen*, c.II, s.268, no:412; Neseî, *Sünen*, c.III, s.219, no:1644; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.255, no:18269; İbn-i Huzeyme, *Sahîh*, c.II, s.201, no:1183; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.II, s.9, no:311; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.95, no:693; Taberânî, *Mu’cemü’l-Kebîr*, c.XX, s.419, no:1010; Abdü’r-Rezzâk, *Musannef*; Beyhakî, *Şuabü’l-İman*, c.IV, s.124, no:4523; Beyhakî, *Sünenü’l-Kübrâ*, c.III, s.16, no:4508; Abdullah ibn-i Mübârek, *Zühd*, c.I, s.36, no:107; Muğîre ibn-i Şu’be RA’dan. İbn-i Mâce, *Sünen*, c.I, s.456, no:1420; İbn-i Huzeyme, *Sahîh*, c.II, s.201, no:1184; Beyhakî, *Şuabü’l-İman*, c.II, s.185, no:1495; Ebû Nuaym, *Hilyetü’l-Evliyâ*, c.VII, s.86; Ebû Hüreyre RA’dan.

Taberânî, *Mu’cemü’l-Kebîr*, c.XXII, s.132, no:352; Ebû Cuhayfe RA’dan. Taberânî, *Mu’cemü’l-Evsat*, c.VI, s.41, no:5737; Ebû Ya’lâ, *Müsned*, c.V, s.280, no:2900; Enes ibn-i Mâlik RA’dan.

Taberânî, *Mu’cemü’l-Evsat*, c.VII, s.174, no:7199, Nu’man ibn-i Beşir RA’dan. Taberânî, *Mu’cemü’s-Sağîr*, c.I, s.205, no:327; Abdullah ibn-i Mes’ud RA’dan.

Beyhakî, *Şuabü’l-İman*, c.II, s.185, no:1496; Ebû Seleme RA’dan. Nevevî, *Riyâzu’s-Sâlihîn*, c.II, s.47, no:212.

toplantı olmaması. Şerli toplantıya, günahlı toplantıya gidilmez. Davet edilse bile gidilmez. Gittiğin bir toplantıda günah başladığı zaman:

فَلَا تَقْعُدْ بَعْدَ الذِّكْرِى مَعَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ

(الأنعام:٦٨)

(*Felâ tek'ud ba'de'z-zikrâ mea'l-kavmi'z-zâlimîn*) “Hatırladıktan sonra kalk, o zalimler grubu ile beraber oturma!” (En'am, 6/68) buyuruyor Allah Kur'an-ı Kerim'de.

Günah başladığı zaman zalim kavimle, günahkâr kavimle bir arada oturulmaz. Hop kalkacaksın gideceksin.

e. Kardeşinin Gıyabında Onu Korumak

Bir hadîs-i şerîf çok hoşuma gidiyor. Peygamber Efendimiz hadîs-i şerîfinde buyurmuş ki:⁶

إِذَا وَقَعَ فِي الرَّجُلِ وَأَنْتَ فِي مَلَأٍ فَكُنْ لِلرَّجُلِ
نَاصِرًا وَلِلْقَوْمِ زَاجِرًا وَقُمْ عَنْهُمْ

(ابن أبي الدنيا في ذم الغيبة عن أنس)

ME. 132 (*Izâ vukıa fi'r-racüli ve ente fî melein*)
“Sen bir cemaat içinde bulunurken, bir kimse hakkında gıybet edildiğini görürsen, (*fekün li'r-racüli nâsıran*) o kimse için yardımcı ol!

⁶ İbn-i Ebi'd-Dünyâ, *Zemmü'l-Gıybeh*, c.I, s.112, no:103; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.586, no:8028; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.IV, s.141, no:2956.

(*Ve li'l-kavmi zâciren*) Cemaatı da ondan men etmeye çalış! Gıybet edenlerin karşısına çık, onları sustur! (*Ev kum anhüm*) Eğer onları engelleyemiyorsan, oradan kalk git!” diyor.

Bunu bir kere daha başka yerlerde belki söyledim, burada da söylediğimi hatırlıyorum. Düşünün ki bir toplantıda bir hoca efendi veya bir hacı efendi veya bir mücahit takvâ ehli bir kardeş, böyle bir tavır yapıyor, ortaya koyuyor ve “Siz gıybet ediyorsunuz ben burada duramam!” diyor ve kalkıp gidiyor. Bir daha onun olduğu yerde gıybet olur mu?

Demek ki kötülüklerle karşı reaksiyonlarımızı iyi bilmeliyiz ki, olmasın. Çocuk bir yalan söylediği zaman ona karşı davranışın sert olmalı ki bir daha yapmasın. Bir edepsizlik yaptığı zaman ona karşı sert, uygun bir edep verici tarzda davranmalısın ki bir daha öyle yapmasınlar. İyi bir şey olduğu zaman da taltif edersin, mükâfatlandırırırsın filan.

Meclis, toplantı, oturum bir kere günah meclisi olmayacak, toplantıya ancak o zaman gidebilirsin. Gittiğin zaman günah başlarsa yine duramazsın, kalkacaksın, o toplantıyı terk edeceksin.

Meclisimiz günah meclisi değil, arkadaşlar toplandık hem çay içiyoruz hem hadis okuyoruz, fıkıh okuyoruz, yeni kitapları mütalaa ediyoruz filan. İyi ama arada laf açılıyor, gıybet vesaire olursa, günahlı bir şey olursa keseceksiniz.

Bir de mâlâyâni denilen bir şey vardır; anlamsız, mânasız, faydasız, boş konuşmalar...

Ne yaptın? Sabahtan gittin, akşama kadar oturdun.

Bir futbol maçı mesela, ne işe yarar? Millet birbirine giriyormuş onun için, birbirleriyle kavga ediyormuş filan. Tepeden tırnağa boş bir şey.

Kumar mesela...

“—Efendim biz parasına oynamıyoruz.”

Ama zamanı israf ediyorsun.

Veyahut karşı karşıya lak lak da lak lak... Leyleğin ömrü laklaka ile geçer. Çıkar yuvanın üstüne, takır da takır takır da takır gagasını takırdatır.

E sen leylek misin? Ördek misin, leylek misin, insan mısınız? İnsan-ı kâmil olma yolunda mısınız?

Onun için insanın boş vakit geçirmemeye de dikkat etmesi lazım. Mâlâyâni bile olmamalı, yani günah değil ama boş, işe yaramaz, bir para etmez. O bile olmaması lazım. Hep faydalı şeyler olması lazım.

Şimdi bu “Faydalı şeyler olması lazım.” sözünden bir noktayı daha hatırlatmak istiyorum. Dergilere de inşaallah yazacağım herkes duysun diye. Siz de başkalarına duyurun.

f. 1989 Yılı İrşad Yılı

Muhterem kardeşlerim!

Yeni bir yıl başlıyor diyecekler, şey yapacaklar, takvimler değişecek. Duvarlarda asılan takvimler 1988’ken 1989 olacak, bilmem ne filan... Bir irşad yılı yapalım, bu 1989 yılını *irşad yılı* ilan edelim. İslâmî tebliğ, İslâmî eğitim, *İslâmî irşad yılı*... Yani her birimiz bu yılda en aşağı bir tane insanı; zıpır, deli, komünist, gevşek, cahil, gafil bir insanı doğru yola çekme çalışması yapalım! Vazifemiz... İrşad yılı ya!

“—Ben bir arkadaşımı kurtaracağım; içkiden kumardan vazgeçirteceğim, namaza başlattıracağım! Allah’ın emirlerini ona bir sene içinde de yavaş yavaş, ana hatlarıyla öğreteceğim! Tamam, o da benim gibi cami cemaatinden, Allah yolunda karınca kararınca yürümeye çalışan bir insan olacak.”

Böyle yapsak... Bakın, senin bir sene uğraşıp bir insanı doğru yola getirmen aslında çok zor bir şey değil. Yani o adamı makasa alacaksın, takip edeceksin, yakın takibe alacaksın; kitap hediye edeceksin, ziyaretine gideceksin, pazar günleri onun yanına varacaksın.

“—Gel pazar günü İskenderpaşa’ya gidelim!” diyeceksin veyahut “Filanca vaaza gidelim!” diyeceksin.

İlk başta İskenderpaşa’da, bu caminin içinde tıklım tıklım diz çöküp oturmak, kapıda ayakta durmak zor gelebilir. Bu aşıkların işi, herkes yapamaz.

Ama sen onu alırsın:

“—Gel bakalım bir Topkapı Sarayı müzesini gezelim bu pazar, bak eskilerin bayağı güzel şeyleri varmış.”

“—Gel şu Süleymaniye kütüphanesini bir görelim, bak neler yazmışlar, ilimde de bayağı ilerlermiş, bayağı başarıları varmış.”

“—Şu Süleymaniye Camii’nin içine bak, şu çinilerin hâlâ yirminci yüzyılda emsali yapılamıyor. Şu içindeki mercan kırmızısı rengini hâlâ ilim bulamamış. Bak onlar o zaman bulmuşlar. Şu yapının bir yerinde bir çatlak görüyor musun? Şu ses düzenine bak, buradan öksürüyorsun, küçük bir ses yapıyorsun bütün camiinin içinde duyuluyor. Bir fıs fıs fıs yapıyorsun, öbür taraftan fıs fıs fıs duyuluyor. Her şeyini ayarlamış Mimar Sinan..” filan dersin.

Fokur fokur tütünsüz nargile fokurdatmış, başka cahiller de demişler ki; “Sultanım senin mimarbaşın, senin yaptırdığın, emrettiğin camiinin içinde fokur fokur nargile fokurdatıyor.” demişler. Baskın yapmış, gitmiş bakmış fokurdatıyor. Ama içinde tütünü yok, bir şeyi yok. Mühim olan fokurtunun çıkması. Fokur fokur nargile fokurduyor, o da ses nereden nereye nerden nereye gidiyor diye dinliyor. Duvarlara, kubbenin içlerine ses yankılsın diye küp koymuş.

Şimdi mûsiki aletlerinde mesela teller gerilidir, o telleri böyle düz bir şeye gersen, bir mermerin üstüne gersen o ses çıkmaz. Bir de telin altında kutusu vardır, o kutu sesi büyütür. Yani boşluk oldu mu ses büyür. O zaman keman gıy gıy

gıy başlar çalmaya... Mandolin dımbır dımbır gümbür gümbür ses vermeye başlar. O altına kutu koyduğın zaman ses yükseliyor, ondan oluyor.

Hatta o kutunun şekli önemli oluyor. Hatta onu yaptığın ağacın damarları önemli oluyor. Damarı biçimsiz olursa ses güzel çıkmıyor, biçimli olursa daha güzel çıkıyor. Bazısının ki çok ustaca oluyor bilmem ne oluyor filan.

“—Bak bu Süleymaniye’yi Mimar Sinan nasıl yapmış, nasıl oturtmuş! Etrafına ne kadar güzel sosyal tesisler yapmışlar. Hastane, aşhane, imarhane, medreseler yapmışlar. Bak ilme ne kadar önem vermişler.

Bak temizliğe ne kadar önem vermişler. Hamamları, abdest alma yerleri var. Bak müslümanlar günde beş vakit elleri, ayakları, her tarafı tertemiz yıkıyor. Halbuki modern denilen adam sabahleyin çorabını giyiyor, bir de yatsıda çıkartıyor çorabını. Onun ayağı teke gibi kokar ama müslümanın ayağı günde beş defa yıkıyor.” diye yavaş yavaş onu ele alacaksınız.

“—Bak eskiden bu kandillerin ortasında yağ yanarmış, bu yağdan isler bu çıkarmış ama hiç nakışlara is yapışmamış. Halbuki bizim kaloriferli evlerde bir sene badana yapmazsak duvarlar kararıyor, perdeler üç ayda bir yıkanmazsa simsiyah oluyor.”

Kaloriferin üst tarafına iz yapıyor kalorifer, neden?

Havanın kirliliğinden is oralara yapışıyor. Bak bunlar bunu nasıl halletmişler. Hava cereyanlarını hesaplamışlar. Hava cereyanının arka tarafta çıkacağı bir delik bırakmış, o delikten hava cereyanı çıkarken isini pasını oraya bırakıyor. O isten de kıymetli mürekkep yapıyorlarmış.” filan diye hani sevdire sevdire anlatırsın.

Sonra bir noktaya getirirsin. Sonra biraz daha öteki bir noktaya getirirsin. Sonunda bir insanı doğru yola çekersin.

Pekiye kârın ne?

(*Hayrun mine'd-dünyâ ve mâ fîhâ*) “Bir kimseyi doğru yola çekmek dünyadan da, dünyanın içindeki her türlü maddî güzellikler, zenginlikler, mallar, mülkler, saraylar, köşkler, bahçeler, kıyılar, yalılar, körfezler, göller, nehirler, pınarlar, ve saire... Hepsine sahip olmaktan daha hayırlı.” diyor Peygamber Efendimiz.

Sonra ikinci kâr ne?

O kimsenin ömrü boyunca yapmış olduğu bütün sevaplı işlerden sana sevap gelecek. Bir kopyası da sana yazılacak. Şu kadar kâr etti, senelik bilanço bu kadar. Şu arkadaşına sebep olduğu için bir misli de ona yaz. Allah bunun sevabından eksiltmeyecek, sebep olana da o sevabı verecek. Onun için bir irşad yılı yapalım.

Şimdi büyük şehirlerdesiniz. Ben de bir köyden gelmeyim bu şehre ama üç yaşındayken gelmişim, 50 yıldır buradayım ayrı, fakat köyümüzü unutmamalıyız. Sen büyük şehre gel-

mişsin, İskenderpaşa'da hadis dinliyorsun, Fatih'te Kur'an dinliyorsun, bilmem nerede tefsir okuyorsun. Gazeteler, kitaplar var... Kitapları anında, gününde, taze taze almak, takip etmek mümkün oluyor. İyi insanlara ziyarete gidebilirsin. Tanıdığın mübarek kimseler, arkadaşların vardır ama köy bunlardan mahrum...

Köyünüze bir tane kitaplık yapmaya çalışın. Her köyde bir odaya 15 lira verseniz, 50 lira, 100 lira verseniz, şimdi enflasyon oldu diyelim, 1000 lira verseniz haydi haydi köyde bir oda bulursunuz. E oraya kitap gönderin. Yani bir kitaplığı siz kurun, sevabı sizin olsun.

Oraya bir tahsisat gönderin, tamam kış günlerinde buranın odunu benden, burada çatır çatır kömür, odun yanacak, camiden çıkan hacı babalar, gençler, bilmem kimler buraya şöyle çepeçevre toplanacaklar, şu kitaplar okunacak. Kitapları gönderin. Bir irşad çalışması yapalım! Bizim mecmuaları gönderin, iyi gazeteleri gönderin, aldığınız kitapları gönderin. Sizin okuduklarınızı gönderin!

Kütüphanelerimizde yığınla kitap var, ciltli ciltli kitaplar var, okumuşuz. Okumuşsak gönderelim başkası okusun. Okumamışsak okuyalım. Okuyamayacaksak yine gönderelim. Yani mevcut kitapları gönderseniz sizin hayrınız olur.

Sen burada okuyamıyorsun, ben de okuyamıyorum, neden?

Bizim büyük şehirlerin telaşı, gailisi fazla. Ama o küçük köylerde, kasabalarda insanlar okunacak

bir şey olsa Allah Allah diyorlar, çobanlar geçen vasıtalara, trenlere el sallıyorlar, “Gazete gazete gazete...” diye... Sen gazeteyi attın mı ganimet bulmuş gibi seviniyor ve alıyor. Onun ilanlarını bile okuyor onlar. İlanlarına varıncaya kadar didik didik her tarafı okuyor köylü. Onun için, zamanı bol olduğundan, bakarsın birisi köyde okuya okuya bayağı bir mesafe kat edebilir.

Onun için inşallah, nasıl Peygamber Efendimiz her anı dolgun bir ömür geçirmişse, her zamanını irşadla geçirmişse, biz de bundan sonra, bu vaazdan sonra 1989 yılını da bir vesile edelim, bir irşad yılı olsun; devamlı böyle herkesi doğru yola çekmeye çalışalım! Bu mümkün.

Şimdi ticaret maksadıyla evlere gidiliyor, tencere pazarlanıyor, tava pazarlanıyor, bilmem ne pazarlanıyor. Kapıyı çalıyorlar aile sohbeti gibi kadınlar, bilmem neler mal satıyorlar. Yâni, dünya işi için bu kadar çaba harcanırken, çeşitli faaliyetler gösterilirken, Allah’ın rızasını kazanmak için, cenneti kazanmak için boş durmak müslümana yakışmaz.

Sonra, bir şey daha var muhterem kardeşlerim!

Çok önemli günlerde yıllarda yaşıyoruz. Yarın öbür gün ben istemiyorum şahsen ve bütün gücümle yazıyorum çiziyorum, fikrimi anlatmaya çalışıyorum. Ortak Pazar’a girecekler, girmek istiyorlar. Allah etmesin, girecekler. Ortak pazarın 320 yirmi milyon nüfusu var. Bizim nüfusumuz 50 milyon. Kaçta kaç?

Yani o kadar kalabalığın içine, bu kadar bizim

ahalimizden insanlar katılsa kaçta kaç, altıda bir yedide bir nispet edecek. Yedide bir olacağız biz. Hepimiz iyi müslüman olsak, ahım şahım böyle dört başı mamur müslüman değiliz ki... Zaten bizim memleketimizin içinde yüzde beştir iyi müslüman. Ötekiler günahı da işler, kumarı da oynar, daha başka kusurları da yapar. Yani kalitesi zaten az, yüzde beş.

O zaman zaten senin nispetin ortak pazara girdiğin zaman altıda birse, has müslümanlar da bu şeyin içinde yirmide birse, yüzde beş olduğuna göre yirmide birse, o zaman müslümanların yüzdeliği Avrupa nüfusu içinde yüz yirmide bire düşüyor. Yani sen 120 insanda bir insan olacaksın müslüman olarak da onlara laf geçirmeye çalışacaksın.

Onlar gelecekler oturacaklar. Paraları var diye kilise kuracaklar caminin yanında, istimlak edecekler. İstimlak etmeye lüzum yok, paralarıyla alacaklar. İskenderpaşa Camii'nde bir hoca konuşuyor mu, konuşuyor. "Ben onun karşısında bir arazi alırım!" diyecek adam. Yirmi tane apartmanı, şu adayı satın alacak, bir kilise koyacak, çan çan çan... Oraya kilisesini getirecek, seninle rekabet yapacak.

Biz burada İskenderpaşa Cami'nin yanında yan tarafta bir inşaat yapıyoruz, daha tamamlayamadık. Geçen senelerden başladık. Şunları alalım, şu binaları alalım dedik aldık. Yıkalım dedik, yıktık. Yapalım diyoruz, yapıyoruz. İşte yardımlarınızla olacak filan...

Bizim neden böyle ağır gidiyor?

E siz bütçesi dar insanlarsınız, biz bütçesi dar insanlarız; zor geçiniyoruz, kısı kısı, maaşımızdan azıcık azıcık verdiğimiz şeylerle oluyor.

Ama Amerika'dan bir şirket geliyor Eczacıbaşı'nın ipek kağıdını aldım diyor. Gidiyor, bilmem nereden filanca şeyin filanca fabrikasını aldım diyor. Falanca yerdeki madenleri aldım diyor. Türkiye'yi alacak.

O zaman sen kedinin ciğere baktığı gibi uzaktan bakacaksın veya tilkinin üzümüne baktığı gibi, zaten koruk diyeceksin artık. Yani ekşidir diyeceksin. Uzanamadığı üzümüne koruk dermiş ya tilki. Sen uzanamayınca uzaktan bakacaksın.

Deniz kenarlarına yanaşamayacaksın. Güzel yerleri onlar alacak. Kırk dokuz yıllığına kiralanmış olduğundan, *keep out* diye yazılmış olduğundan, defol yanına yanaşma, uzakta dur diye tel örgüler çevrilmiş olduğundan, turizm çok kıymetli olduğundan, - nerdeyse turistlerin pabuçlarının altını yalayacak millet- bu hâle geldiğinden sen oralara yanaşamayacaksın.

Anadolu'nun ortası geniş. Tuz gölü, bozkırlar, dikenli çayırlar var, sen de orada dolaş diyecek. Yani bu çamlar benim olsun, o deve dikenli çayırlar da senin olsun diyecek. Bu taksim fena değil mi?

Bak burası da gayet geniş, Konya ovası, koskocaman, uçsuz bucaksız Allah'ın çölü, tuzlu çöl, araziye eksen de biçsen de bir şey çıkmaz. İşte, bu geniş yerler senin olsun. Tuzu da var, tuza da para vermezsin. Ekmeğini, buğdayını

orada ıkartırsın, suyla hamur yaparsın, tuza banıp yersin.

Soğan ekersen, soğan da çıkarsa soğanın tepesine bir yumruk vurursun pat diye ayrılır, soğanla tuzla karın doyurursun. Soğanın faydası var filan diye de teselli olursun.

Onlar da deniz kenarında yanarlar şap gibi, bir o tarafa bir o tarafa döne döne, kremlere sürüne sürüne, bürüne bürüne, açıla saçıla keyif yaparlar.

“—Bu ne zaman olacak?”

Beş sene sonra, on sene sonra, iki sene sonra filan.

“—E bir çalışma yok!”

Senin çocuğunu bile alacak o eğitim arkı. Bir kaptı mı, parmağının ucundan bir kaptı mı, dırrrt o tarafa doğru aldığı zaman çarkların arasına, bakacaksın çocuğun yamyassı geçmiş öbür tarafa, kağıt olmuş. Rulo rulo kağıt olmuş. O hâle geçmiş göreceksin çocuğunu...

Eğitmek lazım değil mi, irşad lazım değil mi? Peygamber SAS’in sahâbe-i kirâmı Medine’de mi?

Kimisi Türkistan’da, kimisi Türkiye’de Haliç’in kenarında, kimisin Ahlat’ta, kimisi Kıbrıs’ta, kimisi Tunus’ta, kimisi Cezayir’de, kimisi İspanya’da, kimisi Hindistan’da, kimisi bilmem Afrika’nın hangi şehrinde...

Niye oralara gitmişler? Onların canları yok muydu? Onların keyifleri yok muydu? Onlar isteselerdi biraz köşk şaray yapmasını, rahat

yaşamasını bilemezler miydi?

Peygamber Efendimiz'in mübarek sahabesi, kendisinden sonra bazıları vali oldular da valilik konağına bile girmediler, "Bana burası yeter." dediler. Üzerindeki elbiseyi bile değiştirmediler.

Muhterem kardeşlerim!

Onlar ahireti tercih ettiler, ahiret için çalıştılar. "Dünya bana gerekmez, dünya malı bana gerekmez. Ben Allah'ın rızasını kazanmak için her türlü fedakârlığa razıyım." dediler.

Aslında biz ehl-i dünya olmuşuz, bunu kabul edin. Ehl-i dünya olmuşuz, dünya için çalışıyoruz. Gelin iddiaya girelim sizinle, ben 1000 koyayım siz bir koyun, kiminle konuşursan konuş ana fikri dünya!

Çocuğumu nerede okutacağım? Oranın maaşı ne kadar? İşimi nasıl yaparsam ne kadar para alırım?

Bilmem filanca yerde taksitle şu kadar ucuzmuş. Bilmem ne filanca yerde söyleymiş. Aklımız fikrimiz para olmuş, materyalist olmuşuz, dünya ehli olmuşuz, ahireti unutmuşuz. Halbuki ahirete çalışacağız. Ahiret için çalışanlara Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin vaadi var; dünyası da mamur olacak, ahireti de mâmur olacak. Ona da itimatı yok milletin.

"—Sadaka ver, sadaka verirsen malın azalmaz Allah onu arttırır." diye Peygamber Efendimiz yeminle buyurmuş, onu da dinlemiyor.

Sahabeden birisi bir başka kimseye bir konuda, "Sen bunu böyle yapma." diyor. Birçok kimsenin

başından geçmiş bu hadise de, ben de onun için konuyu söylemiyorum.

“—Şu işi şöyle yapma çünkü ben Resûlullah SAS Efendimiz’in bu konuda şöyle şöyle yaptığını duydum, gördüm.” diye söylüyor. O da diyor ki;

“—Ama işte şöyledir böyledir.” diye itiraz ediyor.

Peygamber Efendimiz’in hadisini dinlediği halde o işe devam etmek istiyor. Dün akşam okudum daha; onun üzerine o sahabe diyor ki;

“—Vallahi ben bundan sonra seninle ne konuşurum, ne yüzüne bakarım! Ben sana Rasûlullah’ın hadîs-i şerîfini okuyorum, sen hâlâ başka başka fikirler ileri sürüyorsun. Bundan sonra sana küstüm, konuşmam!” diyor.

Yani aklı mantığı almıyor... Rasûlullah’ın bir hadisi söylendikten sonra, karşı tarafın onun karşısında yeni yeni fikirler ileri sürmesine aklı fikri almıyor.

Birisi Hz. Ömer’e bir konu sormuş. Bakın hem gülünecek hem ağlanacak hem ibret alınacak bir hadise. Hz. Ömer’e bir konuda soru sormuş. Halife Hz. Ömer... O da bir cevap vermiş;

“—Şu şöyle olur mu?”

“—Olur.” demiş mesela.

“—Ama ben bu konuyu Rasûlullah Efendimiz’e sormuştum, o ‘Olmaz!’ diye cevap vermişti.” diyor.

Yani Hz. Ömer’in cevabından farklı cevap almış.

Hz. Ömer eline sopayı alıyor, evire çevire

dövmeye başlıyor:

“—Sen Rasûlüllah’tan bir konuyu öğrendin de neden bir daha başka cevap arıyorsun?” diye dövüyor. Öldürebilirdi de. O sinirli insan, öldürebilir de...

“—Rasûlüllah bir şeye hükmettikten sonra, başka bir çözüm aramanın mânası ne?” diye dövüyor adamı.

Onun için Allah’ın emri ne ise hepimizin o çizgiye gelmesi lazım. Gelmiyoruz, o zaman aldaniyoruz. O zaman ahirette bunun faturası ağır gelir, cezası fena çekilir.

Allah-u Teâlâ Hazretleri cümlemizi nevm ü gafletten ikaz eylesin...

Önümüzdeki yılı irşad ve tebliğ yılı yapalım tamam mı? İşte bir hafta size istirahat. Tatilinizi yapın bir hafta. Ondan sonra adamlar içki masasına otururken, siz de irşad seferine çıkın. Bir gece onlar vur patlasın çal oynasın, deli divane eğlenecekler. Ertesi gün işe zaten tatil olmasa, gitseler yürüyemeyecekleri için, her şeyleri karmakarış karıştıracakları için ertesi gün de devlet tatil verdi.

Polislere de o gün alarm. Sarhoşçuklar evlerine rahat varsınlar diye, halka hizmet babında sarhoşa hizmet [yapılacak], onları evlerine götürme servisleri düzenlenecek, İETT’nin otobüsleri sabaha kadar çalışacak, vapur seferleri sabaha kadar çalışacak. Çünkü olabilir ki dörtte kalkar adam, evine gitmek ister, o zaman taksi tutmak fazla masraf olmasın diye devletin bütün hizmetleri ayakta durur onlar için.

Siz de Allah'ın yolunda hizmete girişin. İnşallah ben de mecmuada yazayım siz de çalışın!. Köylerimizde birer kitaplık kuralım ve bu irşad hizmetinin iyi olması için neler yapmak gerekiyorsa, elimizden geldiği kadar çalışalım!

Televizyonda doçent, –kimisi profesör diyor kimisi doçent diyor– “Örtünme evin içindedir!” diyor. Ya bu söze kargalar, o kara kargalar bile kah kah kah, kih kih kih gülerler. Onlara zaten kahkaha yasağı da yok, gülerler. Evde her türlü gezinme serbest. Evde örtünecekmiş de dışarısı için değilmiş.

Böyle mantık mı olur? Ne günlere kaldık ey gazi hünkar! Kendi sahası değil ki! Kendisi dini bilmez, Arapça bilmez, o konuları bilmez; bilmediği konuya girince böyle aleme rezil olur. Rezil olduğunun da farkında değil.

Ben böyle dedim de bir iki yerde,

“–Hocam ama halk bilmediği için doğru sanıyor.” dediler.

Buyur. Halk da bilmediği için;

“–Hâ, İslâm'ın hükmü öyleymiş.” diyecek, evde örtünecek dışarıda açılacak bu sefer. “Tamam bizim yaptığımız doğruymuş.” diyecek, “Plajda açılıyorduk tamam, evde de geceliğimizi giyiyorduk uzun bol, evde örtünüyorduk. Bizim yaptığımız doğrudur.” diyecek millet şimdi.

Ayıkla pirincin taşını...

Onun için çok söylememiz, öğretmemiz, anlatmamız lazım! Cahiller bilmiyorlar. Doçenti, profesörü bile bilmiyor. Ötekisini

artık... En akıllısı deli Bekir, ol dahî zincirde yatur. Gerisini artık sen var kıyas eyle...

g. Ellerini Dizlerinin Önünde Tutarak Otururlardı

Ebû Dâvud ve Beyhakî Ebû Saîd el-Hudrî RA'dan şöyle rivayet ediyorlar:⁷

كَانَ إِذَا جَلَسَ اِحْتَبَى بِيَدَيْهِ

(د.ق. عن أبي سعيد)

RE. 529/14 (*Kâne izâ celese ihtebâ yedeyhi.*)
“Peygamber SAS Efendimiz oturduğu zaman ihtibâ ederlerdi.”

Ihtibâ etmek bir oturuş şeklidir ki, dizleri yukarıya doğru kaldırıp, bacakları tutup, ellerini önden kavuşturmaktır. Tabii eteklerini filan iyice örtüyor, derleniyor, toparlanıyor, dizlerini yukarıya kaldırıyor öyle oturuyor. Kollarını da şöyle dirseklerini dizlerinin önünden kavuşturuyor elini. Buna ihtibâ oturuşu derler.

Peygamber Efendimiz oturduğu zaman böyle otururdu.

Neden? Şimdi biz koltuklarda oturuyoruz. Kollarımızı koyma yerleri var iki tarafta. Arka tarafında da böyle gayet güzel, yumuşak yaslanma yeri var. Yaslanıyoruz, ayaklarımızı

⁷ Ebû Dâvud, *Sünen*, c.XII, s.478, no:4206; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.III, s.236, no:5709; Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, c.XIV, s.275; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.VIII, s.116, no:12925; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.VI, s.219; Ebû Saîd el-Hudrî RA'dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.VII, s.152, no:18473; Câmiü's-Sağîr, c.II, s.184, no:6637.

da uzatıyoruz. Koltukların çeşitlerine göre bir rahat, bir konfor içine gömülüyoruz.

Bu şerhte diyor ki: *İhtibâ*, yani bu tarzda oturma Arapların koltuğudur. Çünkü Araplarda dayanacak bir yer yok ki, çölde ağaç yok ki, duvar yok ki, çit yok ki. Hani duvara biraz dayansa bile insan bir rahat eder. O bile yok ki. Onun için bu tarzda oturma oralarda meşhurdur diyor.

Tabii dengeli bir oturuş oluyor. İnsan uyuyabilir bile o tarzda. Şöyle şey yaptığı zaman öyle rahatlar, saatlerce durur; dizleri acımaz, her şeyi gayet rahat olur, oturur. *İhtibâ* oturuşu dizleri yukarı kaldırıp şöyle oturmak şekli. Bilmem gözünüzün önüne geldi mi? Peygamber Efendimiz öyle yapardı diye geçiyor rivayette. İki eliyle de böyle bacaklarını sarardı.

Dervişler halvete girerler. Günlerce tesbih çekecekler, otura otura ağırlar girer her tarafına... Ne yaparlar? Dizlerine dikilmiş kuşak takarlar. Dizlerini böyle kaldırdıktan sonra, dikilmiş hazır kuşak... Diyelim ki dört parmak eninde kumaşı daire şeklinde dikerler, böyle kemer gibi ama daha geniş, 40 santim çapında filan neyse... Onu dizlerinden geçirir, dizleri artık oradan bağlanmış olduğu için, dizlerinin bağı olmuş olduğundan açılmaz. Öyle otururlar. Elle tutmaya da lüzum kalmaz o zaman, ayaklar kendiliğinden öyle duruyor. Açılmaz, dağılmaz. Ellerinde tesbihler ile tesbih çekerler.

Yemenlilerde filan belki görmüştür hacca giden kardeşlerimiz. Ramazan'da gidenler görmüştür.

Bakıyorsun Yemenli hemen hop dizine onu takıveriyor, o müezzin mahfilinin arkasında ve sairede, hemen dizlerine takıveriyor onu; başlıyor tesbih çekmeye, Kur'an okumaya, ibadet etmeye oturduğu yerden. Tabii devamlı oturduğu zaman çare bulmak icap ettiğinden onları düşünmüşler. Bugün dahi o *ihtibâ* oturduğu oralarda var, Yemenliler geleneksel olarak bunu yapmaya devam ediyorlar.

h. Konuşurken Sık Sık Göğe Bakarlardı

Ebû Dâvud Abdullah ibn-i Selâm RA'dan şöyle rivayet ediyor:⁸

كَانَ إِذَا جَلَسَ يَتَحَدَّثُ يُكْثِرُ أَنْ يَرْفَعَ طَرْفَهُ إِلَى

السَّمَاءِ

(د. عن عبد اللّٰه بن سلام)

RE. 529/15 (*Kâne izâ celese yetehaddesü, yüksiru en yerfea tarfehû ile's-semâi.*)

(*Kâne izâ celese yetehaddesü*) “Peygamber SAS bir toplantıda, bir mecliste konuşmak için oturduğu zaman...”

Toplantı, meclis deyince avizeleri, ışıkları olan bir yer düşünmeyin! Nereyi düşünün? Bir çöl kumunu düşünün. Kumluk bir çöl yer. Gölge varsa hurma dallarından bir çardak düşünün. Duvar varsa hurma dallarından yapılmış, sıvanmış bir

⁸ Ebû Dâvud, *Sünen*, c.XII, s.465, no:4197; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.II, s.83, no:462; Abdullah ibn-i Selâm RA'dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.VII, s.152, no:18474; *Câmiü's-Sağîr*, c.II, s.184, no:6638.

duvar. Halı bile yok. Halı nerden olsun, kilim bile yok. Belki hurma liflerinden yapılmış hasır vardır. Öyle oturdukları zaman tabi sahabe de etrafına toplanıyorlar, dinliyorlar.

Peygamber Efendimiz konuşurken umumiyetle ne yapardı?

(Yüksiru en yerfea tarfehû ile's-semâi) Gözünü semaya çok dikerdi. Gökyüzüne gözünü dikerek konuşurdu. Konuşmasında sık sık gözünü, bakışını gökyüzüne dikerek öyle konuşurdu.

Bu da bir şekildir. Kimisi tırnaklarına bakar konuşurken, kimisi yere bakar; Peygamber Efendimiz de konuşurken konuşmasında sık sık göğe bakardı. Tabii melek geliyor olabilir, meleği görüyor olabilir. Baktığı yerlerde peygamberlik gözüyle kim bilir neler görüyor. Yani onun kim bilir ne türlü hikmetleri vardır.

İnsanların görmediği şeyleri Peygamber Efendimiz SAS görüyordu, duymadığı şeyleri duyuyordu. Meselâ:

“—Melekler o kadar sıkışık geldiler ki, parmaklarının ucunda geziyorlardı.” diye söylüyordu.

“—Şu kabirden iki kişiye azap ediliyor. Mühim bir şeyden dolayı değil, küçük gördükleri kusurlardan dolayı kabir azabına uğramışlar.” diye söylüyordu.

İnsanlar onun farkında değiller mesela.

i. Konuşmaya Oturunca Nalınlarını Çıkartırdı

Enes ibn-i Mâlik RA'dan şöyle rivayet ediliyor:⁹

كَانَ إِذَا جَلَسَ يَتَحَدَّثُ يَخْلَعُ نَعْلَيْهِ

(هـ.ب. عن أنس)

RE. 529/16 (*Kâne izâ celese yetehaddesü, yahleu na'leyhi.*)

(*Kâne izâ celese yetehaddesü*) Peygamber Efendimiz oturup konuşmaya murad ettiği, giriştiği zaman... Oturdu, konuşacak; (*yahleu na'leyhi*) pabuçlarını, ayakkabılarını çıkartırdı.”

Buradan da anlıyoruz ki, yine benim tarif ettiğim gibi kumluk, gölgelik bir yer... Gölge bir yere sığınmışlar oturuyorlar, pabucu ile de durabilir. Oraya kadar pabucuyla gelmiş. Halı yok, kilim yok, bir şey yok da ama oturduğu zaman pabuçlarını çıkartırdı Peygamber Efendimiz.

Nalınlarını çıkartırdı diyor. Yani pabuç deyince bugünkü pabuçlar gibi pabuç anlamayın, kim bilir ne kadar sadeydi. Hurma dalından mı örülmüştü, köseleden mi yapılmıştı, ne tarzdaydı, üstü açık mıydı, etik tarzında mıydı, patik tarzında mıydı? Yani artık Allah bilir.

Peygamber Efendimiz konuşurken ayağı rahat etsin diye onu çıkartırdı. Belki hava alsın diye, belki daha başka sebeplerden pabuçlarını çıkartır, öyle konuşurdu.

⁹ *Kenzü'l-Ummâl*, c.VII, s.152, no:18475; *Câmiü's-Sağîr*, c.II, s.184, no:6639.

j. Ashabıyla Halka Şeklinde Otururlardı

Bezzâr'ın Kurre ibn-i İyas RA'dan rivayeti şöyle:¹⁰

كَانَ إِذَا جَلَسَ جَلَسَ إِلَيْهِ أَصْحَابُهُ حِلَقًا حِلَقًا

(البزار عن قرة بن اياس)

RE. 529/17 (*Kâne izâ celese, celese ileyhi eshâbehû hılekan hılekan*)

(*Kâne izâ celese*) “Peygamber Efendimiz bir sohbeta oturduğu zaman, (*celese ileyhi eshâbehû hılekan hılekan*) ashâb-ı kirâmı etrafına halka halka otururdu, halka halka dizilirdi.”

Yâni, belli bir mesafede bir konferansçıyı dinleyicilerin dinlediği gibi düz sıralar halinde değil, çepeçevre etrafına en yakın olalım, en yakından duyalım diye mümkün olduğu kadar yanına sokulurlardı. Çünkü ilim meclisine yakın olmak sevabı daha fazla kazanmaya sebep olur. Hem ses iyi duyulur. hem sevap fazla olur, hem de Rasûlüllah'ın yanına ne kadar gelirse o kadar iyi olur.

Bazen kalabalıktan, izdihamdan Peygamber Efendimiz'in yanına kadar sokulurlardı, diz dize gelirlerdi. Peygamber Efendimiz'e bir vahiy geldi mi, diz dize olması dolayısıyla, “Onun ağırlığından neredeyse dizim parçalanacaktı.” diye böyle söyleyenler var.

¹⁰ Bezzâr, *Müsned*, c.I, s.492, no:3311; Kurre ibn-i İyas RA'dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.VII, s.152, no:18476; *Câmiü's-Sağîr*, c.II, s.184, no:6640.

Halka halka olurlardı. Onun için mesela zikir için oturulduğu zaman da zikir halkası diyoruz. Tabii o zikir halkasının olmasında başka sebepler de var. Hele mesela Hatm-i Hâcegân'da tek dizi olarak dizilmenin sebebi, bilhassa sağdan yedi tane, soldan yedi tane Fâtiha'yı okuyacaklar belli olsun diye ondan oluyor.

Ama halka tarzında oturmak, bir taraftan da Peygamber Efendimiz'in ve ashabının âdeti olduğundan, hatırınızda olsun. Serbest bir mecliste otururken, şöyle halka tarzında oturmayı o bakımdan tercih edebiliriz. Siz tercih edebilirsiniz.

k. Bir Şeye Üzüldüğü Zaman Namaz Kılırdı

Peygamber SAS Efendimiz'in hali ve adeti anlatılırken buyrulmuş ki:¹¹

كَانَ إِذَا حَزَبَهُ أَمْرٌ صَلَّى

(حم. د. عن حذيفة)

RE. 529/18 (*Kâne izâ hazebehû emrun, sallâ.*)
“Peygamber SAS Efendimiz bir şeye üzüldüğü zaman, kalkar namaz kılırdı.”

Neden?

Rabbinin huzuruna çıkıyor, teselli buluyor.

¹¹ Ebû Dâvud, *Sünen*, c.I, s420, Salât/312, no:1319; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.388, no:23347; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.III, s.154, no:3181; İbnü'l-Esîr, *Üsdü'l-Gâbe*, c.I, s.720; Buhârî, *Târih-i Kebîr*, c.I, s.172, no:515; İbn-i Hibbân, *Sikât*, c.V, s.124, no:4161; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XII, s.283; Huzeyfe-tü'bnü'l-Yemân RA'dan.

İbadetten teselli buluyor. İbadetten teselli bulmak çok normal. Yâni, “Bir gün öleceğim, Yaradanımın huzuruna varacağım, bu dünya boş, kederi de boş, sevinci de boş. İşte geldik işte gidiyoruz. İşte varız işte yokuz. İşte arkadaşlarımızdan nicelerini kabristana uğurladık, biz geride kaldık böyle. Bir gün sıra bize de gelecek. Şu dünya hayatı değmez be bu kadar üzölmeye, çekişmeye değmez. Ben ahireti kazanmaya rağbet edeyim!” diye ibadet insanı teselli eder.

Ayrıca namazın fevkalâde dinlendirici bir özelliğı vardır, fevkalâde... Yâni zihin yorgunluklarını izâle edici çok mühim bir rolü vardır. Çok yorgun olduğunuz bir zaman, gözünüzün böyle uykusuzluktan kapandığı bir zaman, kalkın dört rekât bir namaz kılın! Yorgunluğunuz geçer.

Nasıl oluyor?

Siz yatıyorsunuz, beyninize kan geliyor. Kalkıyorsunuz, kan azalıyor aşağıya doğru. Tekrar yatıyorsunuz, tekrar kalkıyorsunuz. Bu hareketten hem kan deveran yapıyor hem de beyniniz tekrar tekrar kirlili bir kabın içine temiz suyu koyup çalkalayıp çalkalayıp dökmek gibi şey oluyor, kanla yıkanıyor.

Kan ne demek?

Kan, oraya yeni imdat malzemesi gitmesi demek. Yani beyne bir miktar kan gitti mi, içinde şeker gidiyor, besleyici maddeler gidiyor, beyin hücreleri oh bize yeni malzeme geldi diye alıyorlar, kullanıyorlar. Beynin içinde kullanılmış malzemeler de çör çöp ve saire,

yanmış, hücredeki yanmadan hâsıl olan artıklar da hop kana veriliyor, kan da onları götürüyor böbreklerden süzülüyor dışarıya atılıyor.

Nasıl şimdi biz evlerimize çarşıdan pazardan filelerle yiyecekler içecekler alıyoruz. Ondan sonra da naylon paketlerin içinde çöpler toplanıyor hop köşe başlarına atılıp yığılıyor.

Şurada korktum. Yukarıdaki sokağın köşesinde şimdi gelirken gördüm. Çöpler orada derya gibi yığın olmuş, miktarının fazlalığından korktum. Bir belâ... Evde kalsa, yani üç gün belediye çöp almasa, bir ay çöp almasa ne olur?

Bir şehirde temizlik hizmetleri yapılmasa, belediye hizmetleri yapılmasa, çöp alınmasa ne olur? Mahvoluruz. Küller, kağıtlar, pislikler, çöpler birikir, mahvoluruz.

Çevre kirliliği dediğimiz şey işte bu. Bu hususta da çok dikkatli olmalıyız. Bu çevreyi biz ömür boyu kullanacağız, bizden sonra da çocuklarımız, torunlarımız, zürriyetlerimiz kullanacak. Buranın suyunu kirletmemeliyiz. Buranın toprağını kirletmemeliyiz. Yani Müslümanlık temizlik dini olduğu için, meselâ denize çöp atmamalıyız bence... Denize pislik dökmemeliyiz bence... Sokağa çöp atmamalıyız. Yani güzelce paketlemeli, mümkünse çöp bidonunun içine koymalıyız. Felaket bir şey var. Bir de bu yakılabilen, kullanılabilen çöpleri ayırıp kullanmak meselesi var. Büyük bir iş, zor bir iş.

İşte buna benziyor, yani insanın namaz kılması çarşıdan file file, taze taze meyvelerin sebzelerin gelmesine, evdeki çöplerin de çöp

kamyonlarıyla alınıp, temizlenip götürülmesine benziyor.

Onun için namaz maddeten de dinlendiricidir. Yani ibadet olarak sevap kazandırıyor, ruha sükûn kazandırıyor, tamam. Ama maddî bakımdan da namaz kılan bir insan zindeleşir.

Neden? Hücrelere yeni malzeme geldi. Eski malzeme, yorgunluk malzemeleri, yanmadan hasıl olmuş birtakım yorgunluk yapan maddeler vardır, onlar da kana verildi böbreklerden süzüldü gitti. Dinlenme olur.

Dikkat ediyor musunuz, her şeyde çok hikmetler var da... “—Sabah namazı kaç rekât?”

İki sünnet, iki farz, dört rekât.

“—Yatsı namazı kaç rekât?”

Dört sünnet, dört farz, iki veya dört son sünnet, üç rekât vitir vacib, ondan sonra da daha başka namaz kıalarsan kıl.

“—Kaç misli?” En aşağı üç misli fazla.

“—Neden?”

Şimdi şu konuyla bağlayarak anlatalım, anlamaya çalışalım. Yani bilmiyoruz bu bir kitapta yazılmıyor ama... Sabahleyin zaten dinlenmiş kalkıyorsun, dört rekât yetiyor. Akşam yorgunsun, on üç rekât seni dinlendiriyor. Yatsı namazı kılıncaya kadar yorgunluktan ölüyor insan.

“—Kim, hangi insan?”

Ben kendim şahsen. Hiç başkasına şey yapmaya lüzum yok, kendim. Yorgunluktan ölüyorum. Bitmişim, bütün gün yorgunluk, seyahat,

yolculuk, konuşma... Yatsı namazını bir kılıyorum, haydii, güne yeni başlamışım gibi bir müddet daha devam edecek bir dinçlik kazanıyor insan.

Her şeyinde hikmet var, İslâm'ın her şeyi güzel. İbadetlerin sayısında bile hikmet var, düşünürsek buluruz. Sabah namazı dört rekât, yani sünnetleriyle beraber. Yatsı namazı vitriyle beraber on üç rekât, bayağı fazla bir şey.

Neden? Yemek yiyorsun, o hareketlerle öğütülmeye vesile oluyor. Akşam yemeğini yiyorsun, on üç rekât namazı kılıyorsun.

Bayağı bir öğütülme oluyor, ondan sonra bayağı bir dinlenme oluyor. Ne kadar güzel, hepsi yerli yerinde...

Allah-u Teâlâ Hazretleri bize arif olmayı nasib etsin... Arif olmak. Arif, yani irfan sahibi, has hakîki, kâmil müslüman olmayı nasib eylesin... Dinimizin güzellikleri çok da, onları da anlamayı nasib etsin...

Bir kardeşimiz bir tesbih verdi bana, gül ağacından yapılmış. Güzel kıymetli bir tesbih... Ustalarına, tesbih meraklılarına sordum, yüz binlerce lira para diyorlar. Bir ağaç ama... Birisine gösterdim, bilmeyen bir kimseye. Dudak büktü tahtadan bir tesbih diye, beğenmedi yani. Hoşuna gitmedi. Cahil bilmez ama bilen biliyor bir işin kıymetini. Birisi şöyle bir eline aldı;

“—Ooo, çok güzel bir ustanın elinden çıkmış, şahane bir tesbih, bunu nereden aldınız hocam?” dedi.

Yani bilen bilir kıymetini ve mutlu olur; bilmeyen bilmez, elinden kaçıır.

Şimdi İslâm'ın kıymetini bilmeyen bir insan elinden kaçııyor. Canım namaz da ne varmış. Başlıyor reformistler şimdi pazarlığa;

“–Üç vakit olsa olmaz mı? Bir vakit olsa olmaz mı? Hıristiyanlar gibi haftada bir olsa olmaz mı?”

Hıristiyanların haftada bir değildi ki. Senin gibi sivri kafalılar kırpıştıra kırpıştıra indirdiler haftada bire... Haftada bire indirdikleri de yetmedi, doldurdular kilisenin içini mûsiki aletleriyle, işi koroya döktüler. Kilise korosu. Bir müsamahadır, bilmem nedir diye bir tutturdular. Papazla şortlu kız yan yana geziyor. Bu kız, burasında haçı da var, hıristiyanmış! Maşaallah! Hıristiyanmış, dindarmış ama şortlu geziyor. Papaz da onu yanında şortlu kabul ediyor. Beraber seyahate çıkıyorlar, bizim Ege'ye geliyorlar bilmem nereye geliyorlar, Efes'i geziyorlar bilmem nereyi geziyorlar.

Bu papaz, bu da hıristiyan halk, işte dindar, baksana haçı bile var boynunda. Cennet için bazen tapu filan da veriyorlarmış. Günahları da affediyormuş papaz.

“–Sen kim oluyorsun?”

Allah'la kulun arasında bir şey yani. Sen kendi başının çaresine bak, başkasının işini yüklenmeden önce kendi veballerini düşün.

Onun için dinimiz güzel ama anlayacak kafa, irfan lazım, akıl yetmez. Akıl yetmez,

yetmediğinin misâli işte profesörler, doçentler, işte yazarlar, çizerler. Ne yazarlar ne çizerler ne okurlar bilmem. İşte o okurunu, yazarını görüyorsun. Akıl yetmez! İrfan nuru, marifet nuru lazım. Marifet nuru olmadı mı göremez. Haa bu tahta bir tesbih der atar.

Şaşkın adam o attığın tesbih 200 bin lira, senin haberin var mı? Senin o beğenmediğin çini paha biçilmez kıymette. Senin o yüzüne bakmadığın cam vazo beş milyon lira. Senin o hiç kıymet vermediğin kapının önüne paspas diye koyduğun halı üç milyon lira.

“—Haa öyle miymiş, kim söyledi?”

“—Turistler söyledi.”

Ha maşaallah, turistlerden öğreniyoruz. İşin kıymetini bilenler biliyor, kaçırıyorlar.

Bir tanesi kazanın devrilmemesi için altına dengeleme taşı yapmış bir taş parçasını. Bir arkeolog geçiyor oralardan. Geçerken bakıyor ki, kazanın altında bir taş var ki yıllardır aradığı bir heykelin parçası, milyonlar edecek.

Şimdi bizde bir tablet varmış, yani yazılı bir kitabe varmış. Bir parçası bizdeymiş, bir parçası İngiltere’deymiş. Bizim müzeye almak için uğraştılar. Londra’da satıldı. Gazeteler böyle yazdılar. Milyonlar verildi. Bizimki devlet alamadı da sonra bir zenginın karısı yardım etmiş, almış da iki tablet birleştirilmiş. Çivi yazısıyla yazılmış, eski yazıyla yazılmış bir kitabe ortaya çıktı. Ya ben o kitabeyi sokakta görseydim bir tekme vururdum dersiniz. Milyonlar ediyor.

“—Nasıl milyonlar ediyor?”

Erbabının eline düştüğü zaman milyonlar ediyor. Çoluk çocuğun elinde elmas parçasıyla cam parçası aynıdır. Bir çikolata ver bir şeker ver, al elinden onu, en kıymetli şeyi alabilirsin. Çocuğun çünkü midesi en önemli. O elmasının kıymetini nereden bilecek!

Biz de Müslümanlığın kıymetini bilmiyoruz. Avrupalı biliyor; filozofu, profesörü, alimi müslüman oluyor. Zaman zaman misal veriyorum; biz müslümanların çocukları, biraz sıkıştırdığın zaman; “—Benim babam da vâizdi, dedem de müftüydü, dedemin dedesi de meşâyih-i kirâmdan idi.” derler.

“—E sen nesen? Deden mezardan çıkırsa sana ne diyecek?”

Kıymetini bilmiyoruz. Allah dinimizin kıymetini bilmeyi nasib etsin...

Demek ki, “Peygamber Efendimiz üzüldüğü zaman namaz kılarmış, üzüntüsü geçermiş.”

Sinirlendiği zaman bir insan, abdest almasını emrediyordu, biliyorsunuz geçtiğimiz haftalarda okuduk. Fevkalâde güzel bir tedbir! Derhal sinirlenmenin harareti geçer, sakinleşirsin, başlarsın rahat rahat düşünmeye.

Dinimizin her şeyi güzel! Hem dinimizin güzelliklerini anlayalım, yaşayalım; hem de önümüzdeki aydan haftadan itibaren irşad yılı ilan ettik, açtık bayrağı; İslâm’ı yaymak için hep elbirliğiyle çalışacağız inşaallah, paramızla pulumuzla...

Fâtiha-i şerîfe mea'l-besmele!

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN
18. 12. 1988 - İskenderpaşa Camii

[Bütün HADİS DERSLERİNE PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

